

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci **prejednaní dedičstva po poručiťke A. Š., rod. T.**, narodenej X. a zomrelej X., vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 5 D 219/2007, o dovolaní dediča Ing. L. Š., bývajúceho v O., zastúpeného JUDr. A. K., advokátom v Č., proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 29. mája 2009 sp.zn. 5 CoD 6/2009, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 29. mája 2009 sp.zn. 5 CoD 6/2009 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Čadca uznesením z 30. mája 2008 č.k. 5 D 219/2007-32 určil všeobecnú cenu majetku poručiťky sumou 419 018,-- Sk, ktorá je zároveň aj čistou cenou dedičstva, potvrdil nadobudnutie dedičstva pozostávajúceho z vo výroku rozhodnutia špecifikovaných nehnuteľností synovi poručiťky, Ing. L. Š., určil odmenu a hotové výdavky notárky JUDr. L. K. ako súdneho komisára v celkovej sume 6 286,-- Sk, ktorú odmenu zaviazal uhradiť Ing. L. Š. do troch dní od právoplatnosti uznesenia a toho istého dediča zaviazal zaplatiť na účet súdu súdny poplatok 831,-- Sk, taktiež do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

Krajský súd v Žiline uznesením z 29. mája 2009 sp.zn. 5 CoD 6/2009 odvolanie dediča Ing. L. Š. proti uzneseniu súdu prvého stupňa odmietol podľa § 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p. ako oneskorene podané. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zásielka obsahujúca prvostupňové uznesenie ako písomnosť, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, prišla 28. augusta 2008 na Poštu O., kde bolo adresátovi zanechané písomné oznámenie o príchode zásielky, pretože adresát na tejto pošte požiadaval o výhradu odnášky. V časti pre poznámky na doručení pošta uviedla poznámku "výhrada odnášky". Po ukončení odbernej

lehoty bolo zásielka vrátená 19. septembra 2008 späť odosielateľovi s dôvodom vrátenia : “späť, adresát v odbernej lehote neprevzal“. Na základe uvedeného potom odvolací súd uzavrel, že podľa ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p., účinného do 15. októbra 2008, nastúpilo v danom prípade náhradné doručenie, v zmysle ktorého, ak si adresát zásielku do 3 dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel. Za deň doručenia zásielky tak treba považovať deň 31. augusta 2008, od ktorého dátumu začala dedičovi Ing. L. Š. plynúť 15-dňová lehota na odvolanie, ktorá uplynula 15. septembra 2008, pričom odvolanie bolo podané osobne na súde prvého stupňa až 20. januára 2009.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie dedič Ing. L. Š., navrhol ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil tým, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a to tým, že mu nebola riadne doručená zásielka do vlastných rúk, aj napriek tomu, že na pošte O. bolo urobené písomné oznámenie o výhrade odnášky, a to na telefónne číslo, ktoré na príslušnej doručovacej pošte zanechal, avšak pošta tento úkon neurobila. Poprel pravdivosť tvrdenia odvolacieho súdu, že dňa 28. augusta 2008 bolo adresátovi zanechané písomné oznámenie o príchode predmetnej zásielky. Uznesenie prvostupňového súdu si prevzal až pri jeho opakovanom doručení a v zákonnej lehote ho napadol odvolaním.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávane veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm.c/] za zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého

odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm.b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z týchto rozhodnutí, prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na prípustnosť dovolania podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237, možno dovoláním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Dovolateľ namieta, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odmietnutie odvolania podľa § 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p. ako oneskorene podaného, hoci na tento postup nebol zákonný dôvod, je odňatím možnosti účastníkovi konať pred súdom podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

Odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 47 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom do 15. októbra 2008) ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Vychádzajúc z cit. ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že náhradné doručovanie do vlastných rúk (pokiaľ to zákon výslovne nevyklučuje) predpokladá, že adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, a zanechanie dvoch upovedomení, z ktorých prvé upovedomenie je pokusom o ešte jedno osobné doručenie a druhé upovedomenie je oznámením o uložení zásielky. Oznámenie o ďalšom osobnom doručení musí obsahovať deň a hodinu opakovaného doručenia. Oznámenie o uložení zásielky obsahuje miesto, kde sa zásielka uložila (pošta alebo orgán obce). Upovedomenia sa vykonajú vhodným spôsobom, ktorý predpokladá, že adresát sa môže k písomnosti dostať obvyklým spôsobom. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel (fikcia doručenia). Za náhradné doručenie nemožno považovať, ak účastník na vlastnú žiadosť preberá zásielky na pošte osobne (výhrada odnášky), pretože (napr.) sa v mieste bydliska pravidelne nenachádza a preberá ich príležitostne na pošte. Takáto dohoda je dohodou medzi účastníkom a poštou a nemôže sa týkať účinnosti doručenia v občianskom súdnom konaní. Prevzatím zásielky na pošte je dosiahnutý cieľ doručenia písomnosti do vlastných rúk, ktorý sa inak dosahuje tak, že poštový doručovateľ písomnosť osobne doručí. Pokiaľ ide o postup pri doručovaní vyplývajúci z ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p., tento musí byť dodržaný aj v prípade, že adresát urobí vyhlásenie, že si bude zásielky z pošty odnášať sám alebo prostredníctvom inej, ním splnomocnenej osoby; v opačnom prípade fikcia o doručení písomnosti náhradným spôsobom neplatí.

V preskúmvanej veci, podľa názoru dovolacieho súdu, dodržanie vyššie opísaného postupu pri doručovaní prvostupňového rozhodnutia dovolateľovi nemožno z ničoho vyvodiť. Aj keď odvolací súd na odôvodnenie svojho rozhodnutia použil aj citáciu časti písomného oznámenia S.P., a.s., P. z 15. decembra 2008 (č.l. 44 spisu), obsah tohto oznámenia, v súvislosti s otázkou doručovania prvostupňového uznesenia Ing. L. Š., nekorešponduje s

obsahom spisu. V spomenutom oznámení sa totiž, o.i., uvádza, že po príchode predmetnej zásielky na poštu O. dňa 28. augusta 2008, bolo adresátovi zanechané písomné oznámenie o príchode zásielky (dátum uloženia uvedený v poznámke č. 3 na doručenke), nakoľko menovaný adresát požiadal na pošte O. o výhradu odnášky. V časti pre poznámky na doručenke pošta uviedla poznámku "Výhrada odnášky". Po ukončení odbernej lehoty bola táto zásielka vrátená, dňa 19. septembra 2008 späť odosielateľovi s dôvodom vrátenia : "Späť, adresát v odbernej lehote neprevzal". Poštou takto identifikovaná vrátená zásielka súdu sa však v spise nenachádza, čo bolo zrejme aj dôvodom, pre ktorý súd prvého stupňa svoje rozhodnutie opakovane doručoval Ing. L. Š. a tento si zásielku prevzal 9. januára 2009 (doručenka pripojená na č.l. 40 p.v. spisu). V spise na č.l. 42 je iba obálka s doručenkou, podľa údajov na ktorej bola adresovaná Ing. L. Š. a obsahovala prvostupňové rozhodnutie. V časti pre poznámky na doručenke nie je uvedený žiadny údaj. Na zadnej strane obálky je odtlačok pečiatky pošty Č. s nečitateľným podpisom a údajom "prevzaté späť dňa 22.09.2008 nevyz. v ulož. dobe P.", a prezenčná pečiatka Okresného súdu Čadca s dátumom 09.12.2008. Z uvedeného je tak zrejmy rozpor medzi písomným oznámením S.P., a.s., z ktorého vychádzal zrejme odvolací súd, a údajmi na dovolateľovi doručovanej, ale ním neprevzatej a súdu vrátenej zásielke založenej v spise, podľa údajov na ktorej postup pri doručovaní vyplývajúci z cit. ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. dodržaný nebol, v dôsledku čoho nemohlo dôjsť ani k naplneniu fikcie o doručení písomnosti náhradným spôsobom. Tento rozpor odvolací súd zrejme prehliadol a preto odmietnutím včas podaného odvolania, hoci na takýto postup nebol zákonný dôvod, odňal Ing. L. Š. možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zrušil podľa ustanovenia § 243b ods. 1, 2 O.s.p. a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, pričom právny názor dovolacieho súdu je pre odvolací súd záväzný (§ 243d ods. 1 veta druhá O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. apríla 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová